

23/6

Generalsekreterare Hammarskjöld

har enligt TT:s uppgifter inför en förening av FN-korrespondenter antytt att en debatt om Ungernrapporten inte borde äga rum vid en särskild session med generalförsamlingen. Denna ståndpunkt är i och för sig naturlig med tanke på att församlingen har ordinarie sammanträde redan i september. Vad som förvånar är hr Hammarskjölds motivering, som närmast synes gå ut på att en diskussion om Ungernrapporten över huvud är föga lämplig. Generalsekreteraren förklarade att man borde "gå fram så varsamt som möjligt" att "den allmänna tendensen att inte höja tonen och att se sakerna i stort" visade "att världen är på väg att tillfriskna" samt att "patienten tillfrisknar och det är klokt att inte väsnas för mycket om ännu kvarstående symtom på sjukdom, då temperaturen bör hållas så låg som möjligt". Hr Hammarskjölds välmående suddighet, delvis en professionell deformation, är väl känd, men det är ändå svårt att tro att han skulle vilja stå för dylika larvigheter. Bortsett från den orimliga optimism som uppstår är det underligt att generalsekreteraren vill varna för debatt kring ett av de värsta brott mot FN:s stadgar och mot den internationella rätten över huvud som skett sedan organisationens tillkomst. Hur angelägen hr Hammarskjöld än må vara att prisa den institution i vilken han är anställd, så är det dock inte hans sak att släta över och söka förmå andra att släta över de ryska ogärningarna.

23/6

27/6

Radiotjänst har i antydningar beskyllts

för att ha arrangerat debatten om Sverige och atomvapnet för ett par veckor sedan så att motståndarna till svenskt anskaffande av detta vapen skulle komma i underläge, särskilt har det anförts av byråchefen von Hofsten ombetts att delta i debatten på grund av att hans obestämda eller sympatiska hållning till Ryssland skulle verka blamerande. Tydligen av detta skäl har Radiotjänst nu utsänt ett meddelande som visar att en rad framstående personer med samma uppfattning i atomvapenfrågan som fru Thorsson och byråchefen von Hofsten vidtalats, men anmält förhinder. Det är uppenbart att Radiotjänst gjort allt vad som varit möjligt för att få fram representativa debattörer och att de beslöjade anklagelserna alltså är totalt ogrundade.

Redan tidigare har Radiotjänst och särskilt programledaren i dessa frågor, redaktör Röhl, utsatts för angrepp på grund av förment partiskhet. Bland annat har det påståtts att Schweitzers bekanta tal skulle ha citerats felaktigt. Det bör därför understrykas att hela radionämnden, även den minoritet som ansåg att Schweitzers tal i sin helhet borde ha återgivits, uttryckligen tagit avstånd från den berörda beskyllningen. I både majoritetens och minoritetens uttalande förklaras följande: "Nämnden finner att uppgiften att programledaren skulle gjort sig skyldig till felcitat av Schweitzers tal grundar sig på den norska versionen. Programledarens översättning av det tyska originalet var korrekt."

Det försök till kampanj mot Radiotjänst och särskilt en av dess programledare som gjorts i anslutning till debatten om atomvapen uppbares naturligtvis först och främst av den kommunistiska pressen, men också av en del socialdemokratiska tidningar. Det är en lika orättfärdig som obehaglig trafik; man söker genom insinuationer diskreditera personer som uppenbarligen både velat och kunnat arbeta med objektivitet och allsidighet.

Missionären Gunnar Helander

har på grund av skarpt ogillande uttalanden från sydafrikanska myndigheter förmåtts att avstå från fortsatt verksamhet i det land som han under nära tjugårigt ägnat sitt arbete. Detta arbete har gått på två linjer. Helander har förkunnat den kristna läran inom den svarta befolkningen i Sydafrika. Han har också sökt i andra former hjälpa dessa folkgrupper, dels genom praktiska insatser, dels genom kritik i berättelser

och rent sakliga skildringar av den vita undertryckningspolitiken och dess följder. Det har för honom varit en konsekvens av en kristen och humanitär hållning att de svarta inte blott bör omvändas till den lära han tror på, utan också stödjas i sin strävan att nå en människovärdig tillvaro i frihet och likställdhet. Då han nu avgår är det för att vad man kan kalla hans politiska verksamhet inte går att förena med missionsarbetet; den sydafrikanska regeringen tolererar i allt mindre grad kritik och opposition, och den har många medel att ingripa mot missioner, om denna inte böjer sig för den nationalistiska opinionen bland de vita.

Helanders avgång är ännu ett bevis på vilket svårt läge, vilken hård regim som råder i Sydafrika. I kristendomens namn kräver Helander och många andra med honom att de svarta skall behandlas som likvärdiga. I kristendomens namn förklarar de härskande att de svarta skall hållas skilda från de vita utom då de i rent tjänande ställning får gå de vita herrarna till handa; i realiteten innebär detta att de svarta skall undertryckas, politiskt, socialt, ekonomiskt.

Borde den svenska kyrkan — och andra kyrkor och religions-samfund — följa Helanders exempel — lämna Sydafrika? Med all respekt för Helanders modiga och ihärdiga ansträngningar och för hans nu fattade beslut kan den frågan inte utan vidare besvaras med ja. Missionärerna hör, i stort sett, till den vita minoritet i landet som söker mildra nationalistpolitiken och andligt lika väl som materiellt förbättra de svartas ställning. De kan för de svartas skull inte visa sin ovilja mot regimen genom att lämna landet eller avstå från sin uppgift. Vad man kan begära är att de så långt möjligt stå det onda emot och att de hellre protesterar och riskerar utvisning än låter sig bli hantlangare åt en förhatlig politik.